

Milieu en Gezondheidsindicatoren (MGI)

Veranderingen van het milieu en de omgeving hebben een invloed op de gezondheid en het welzijn van de mens. Hierdoor is er een stijgende vraag en nood aan milieu en gezondheidsindicatoren (MGI) om het beleid rond milieu en gezondheid op alle niveaus te kunnen ondersteunen en evalueren. Milieu en gezondheidsindicatoren schetsen een representatief beeld van de milieukwaliteitstoestand waardoor ze potentiële gezondheidsrisico's helpen kwantificeren.

MGI zijn meetbare grootheden die kunnen omschreven worden als een maat die op een verstaanbare en relevante wijze een aspect van het verband tussen milieu en gezondheid samenvat. Een MGI vertrekt van milieu- of gezondheidsindicatoren maar voegt er het aspect blootstellingsrelatie aan toe. Er moet een oorzaak-gevolg relatie bestaan. De ideale indicator voldoet ondermeer aan volgende criteria: (1) beleidsrelevantie, (2) beschikbaarheid en opvolging van gegevens, (3) eenvoudig en overzichtelijk, (4) sensitief zodat veranderingen door de tijd goed waar te nemen zijn, (5) validiteit zodat er een duidelijk beeld van het fenomeen wordt geschetst, (6) objectieve, betrouwbare en reproduceerbare waarden, (7) specifiek.

Auteur: Veerle Arren (Vrije Universiteit Brussel)

Download dit artikel (in pdf)

Bezoek de website van het Steunpunt Milieu en Gezondheid

In de eerste plaats werden de beschikbare indicatoren van verschillende internationale en nationale instanties geïnventariseerd, vertrekkende van het DPSEEA-model (Sturende krachten, belasting, toestand, blootstelling, effecten en actie). Op basis van deze internationale literatuurstudie werden vervolgens milieu en gezondheidsindicatoren voor Vlaanderen geselecteerd voor 9 verschillende thema's. Voor drie prioritaire thema's werden de bestaande gegevens voor Vlaanderen over de toestand van het milieu en gezondheid opgevolgd en in kaart gebracht. Indien mogelijk werd de Vlaamse situatie ook vergeleken met gelijkaardige indicatoren uit de internationale literatuur.

Voor het eerste prioritaire thema, buitenluchtverontreiniging werden 22 indicatoren geselecteerd en ingevuld met het DPSEEA model als conceptueel kader. Voorbeelden zijn het energiegebruik door het wegverkeer (D), de emissies (P) en gemiddelde concentraties (S) van verschillende luchtpolluenten, bevolkingsgewogen blootstelling aan luchtpolluenten (E1), mortaliteit als gevolg van respiratoire aandoeningen en de incidentie op longkanker (E2).

Voor het tweede prioritaire thema, waterverontreiniging werden 9 milieu en gezondheidsindicatoren weerhouden voor de invulling. Voorbeelden zijn de zuiveringsgraad van het huishoudelijk afvalwater (P/A), overschrijding van limietwaarden voor microbiologische en chemische parameters voor water met bestemming zwemwater en/of drinkwater (S), concentraties van bestrijdingsmiddelen in oppervlaktewater, grondwater en paling (S) en uitbraken van ziekten gerelateerd met waterverontreiniging (E2).

Het laatste prioritaire thema was voedselveiligheid. Binnen dit thema werd er slechts één indicator geselecteerd die voldeed aan de criteria, namelijk de aanwezigheid van pesticiden-residu's in fruit en groenten (E1). Er werd daarom extra aandacht besteed aan potentiële alternatieve indicatoren, zoals de aanwezigheid van dioxines en PCB's in moedermelk (E1) en koemelk (S), de monitoring van chemische stoffen in voedingsmiddelen (E1/A), concentraties van lood en cadmium in bloed (E1) en uitbraken van infectieziekten gerelateerd aan voedselverontreiniging (E2).

* Deze nieuwsbrief is een gemeenschappelijk initiatief van vier verschillende actoren: de Gezondheidsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap, het Steunpunt Milieu & Gezondheid, Cel Milieu en Gezondheid van de Administratie Milieu-, Natuur-, Land en Waterbeheer en de medisch milieukundigen verbonden aan de LOGO's. Samen maken zij deel uit van het Vlaams Medisch Milieukundig Netwerk. Bij de verschillende bijdragen aan de nieuwsbrief wordt duidelijk aangegeven worden wat de achtergrond van een auteur is. De informatie in dit artikel valt onder de verantwoordelijkheid van de auteur. Behalve voor verkoop of commerciële doeleinden staat het iedereen vrij artikels of informatie van deze nieuwsbrief of website over te nemen, bijvoorbeeld in uw eigen nieuwsbrief of krant, samen te vatten of vertalen of voorwaarde dat u deze nieuwsbrief als bron vermeldt. We zouden het op prijs stellen om een kopie van uw publicatie te ontvangen op de coördinatiecel van het Steunpunt Milieu en Gezondheid. Voor adresgegevens (raadpleeg de contactpagina).